

Pesti Lajos

2006-03-16 Pesti Lajos lakása 15:00-17:00

1.1 Átálánosan

- két szakasz - 68ig
  - már a 30as években volt egy IBM kft, amit elfelejtettek államosítani, lyukkártyákat csináltak
  - bull is a 40es években lyukkártyagépeket hozott
  - könyvelőgépeket hoztak
- már a 48as népszámláláshoz sok lyukkártyagép állt rendelkezésre
- ksh alapítja a szüv utódját (ludovika épületeiben)
- univac gépek 60as években (lyukkártya gépek, amelyeken lehet már valamilyen rpogramot írni)
- 52ben volt egy kormányhatározat, amiben a ksh elnökét tették felelősség a lyukkártya gépekkel való gazdálkodásra, ebből alakult ki a későbbi óriási hatáskör
- néhány fontos elméleti szakember: Kalmár László (Szeged) elméleti ember, Krekó Béla (közgazdász), MTA kutatócsoport (itt csinálták az m3 nevű gépet), Tarján György, Obádovics Gyula
- 60as évek elején
  - KSH-ban URAL1 nevű gép megjelent
  - alakulgattak az ágazati ügyvitelszervező csoportok
  -

1.2 CV

1.2.1 INFELOR

- létrejött az INFELOR Rabár Ferenc vezetésével
- itt elmondta Pesti Lajos a feladatát (szoftver, kutatás)
- 68ban történt egy lényegi változás, a bővülő ismeretek miatt, a világ-szakirodalom olvasása és felismerték, hogy foglalkozni kell az számítástechnikával

- Koszigin volt a miniszterelnök, aki inkább gazdasági szakember volt, mint politikus, szintén felismerte a lemaradást és minden KGST ország illetékes miniszterének írt egy levelet, egy ilyen témában történő együttműködésről (utána kell nézni a Koszigin levélnek, csak per "Koszigin levélnek" hívták)

- Lázár György volt a miniszterelnök akkor és ő hallgatott a Kis Árpádra, aki az OMFB elnöke volt, az ő helyettese Sebestyén János ("Sebi", bulldog), ekkor villágossá vált, hogy kell erre egy program, mert csak így lehet komolyan építkezve
- létrejött egy számítástechnikai tárcaközi bizottság 3 fővel (hangfelvételen rajta van) Litvai KGM miniszterhelyettes volt felelős a gyártásért (videoton r10 - ezrével adták el a szu-ba és kínába - kínában oktatásokat is tartottak), Sebi OMFB (nemzetközi kapcsolat), Pesti Lajos KSH
- a bizottságnak rendszeresen be kellett számolnia a program végrehajtásáról
- a kfki a TPA gépet gyártotta és ez volt nagyon népszerű, ez DEC "utánérzés" volt
- KSH feladata kettős volt:
  - számítástechnikai főosztály (két fő feladata volt: rengeteg adatot kellett feldolgozni, saját (1) és országos (2) feldolgozások (rendszeres és eseti beszámolók, népszámlálások) ehhez a legjobb gépeket kellett beszerezni (pl. 80as népszámlálás, mint a magyar számítástechnika egyik fontos mérföldkövére) mindkét feladatjő néhány száz millió forint
  - oktatást meg kellett szervezni, és nem lehetett várni az egyetemekre, ezért lett egy tanfolyamrendszer (nemzetközi számítástechnikai oktatóközpont NSZÁMOK)
  - anekdóta UNDP véletlenül felajánlotta, hogy ha a magyar állam komolyan gondolja, akkor a másik felét megfinanszírozza, Pesti Lajos másnap elment a PM-be és két nap múlva megvolt a pénz.
  - Kontroll-Data iskolarendszerét (rendszereservezői, szoftverfejlesztői, és műszaki szakok) vették meg néhány százezer \$-ért (az épület és a gépek néhány millió \$ volt) jöttek vendégprofesszorok és 5 évig vállalták a tananyagok folyamatos követését
  - az első 300 hallgatóból lettek az oktatók Frankfurtban (Vadász Péter microsystem, Báti Ferenc)
  - volt hozzá költségvetési támogatás is, mert a hallgatók nem tudtak ennyit fizetni
  - a vidék el volt maradva ezért kellett létrehozni a SZÜV hálózatot, és megyei szinten akarták terjeszteni a számítástechnikai kultúrát, szolgáltat, oktat, feldolgoz az ottani vállalatoknak (ez is benne volt a kormányprogramban) - a tanácsok segítettek az infrastruktúra szervezésében 60as évek közepére készült ez el
  - a KSH is elvégzett megyei számítástechnikai feladatokat
  - akkoriban a mérlegbeszámolókat még a SZÜV-nek kellett leadni, előellenőrizte (számszerűségi és logikai kontroll) ezután továbbította a PM-nek, a KSH-nak is besegített feladatokkal

1.2.2 ÁSZSZ

- azért hozták létre, mert voltak nagy adatbázisok, amikkel nem tudott senki
- thán károly utcában, erre a célra épült egy épület géptermekekkel, stb. (erről nyíry géza többet tud mondani)
- szüvnek volt olyan nyomdagépe, ami kb az országos igény 80%-át lefedte leporellóból.
- infelorból, számki lett (kapacitásbővítés, szoftverfejlesztés - része volt az országos számítástechnikai alkalmazásfejlesztési infrastruktúrának)
- gépeket kellett importálni és üzembe helyezni

- stat és számítástechnikai kiadóvállalat adta ki a könyveket
-

1.2.3 ágazati intézetekkel kapcsolatos feladatok

- KSH-nak támogatnia kellett az ágazati feladatokat
- itt felsorolta a támogatott ágazatokat és a neveiket!
-

1.2.4 kormányprogram felügyelet

- perifériák beszerzése nyugatról
- 72-80as évek végéig
- évente be kellett számolni erről a programról a miniszterelnöknek, ezt a beszámolót tárcakörözésen kellett átesnie ennek és a minisztertanács ülésen (csikós helyreigazítása)
-

1.2.5 rendszerváltozás

- KGST megszűnt, így az ESZR együttműködés is
- de szerencsére ekkor már nem volt embargó, ha volt pénz lehetett dolgozni
- az országba került nyugati cégek hozták a saját tapasztalataikat és gépeiket
- ÁSZSZ-t úgy privatizálták, hogy minden eltűnt, elherdálták
- SZÜV-öt két lépésben privatizálták kivették a leporellógyártást, és a többit eladták az Albacomp-nak
- SZÁMALK ma már SZÁMALK oktatási rt. és SZÁMALK kereskedelmi rt. (hp, ibm és microsoft viszonteladója)
-

1.2.6 egyéb

- MTA megítélése: Sándori "Micu" TPA fejlesztésében vett részt
- VÁMOS Tibor, támogatta
- már a 80as évek közepén zsebkönyv a köv. év májusra megvolt, nagy évkönyv aug 20-ra elkészült, év végéig minden ágazati évkönyv megjelent
- első 5éves terv OT feldolgozza az első 5éves tervet (Vas Zoltán)

1.2.7 80-as népszámlálás

1.2.8 Következtetések, fontos gondolatok

1. egyetértett azzal, hogy az első időszakban gépi adatfeldolgozásról beszélünk, sőt a bevezetőjében ezt erősítette meg.
2. ott lehetett bármit tenni, ahol volt legalább miniszterhelyettesi rangban lévő ember, aki megértette, hogy miről van szó! (itt is felmerül ilku oktatási miniszter)
3. jelenlegi helyzet kritikája (program nélkül nehéz)
4. ászsz népességnylvántartási feladatokat újra kellett szervezni, miután privatizálták az ÁSZSZ-t
5. idő kell!!!!, nem lehet négy év alatt nem lehet semmit csinálni

1.2.9 javasolt forrásmunkák

- koszigin levél (pali bácsi utánanéző a történeti hivatalban vagy levéltárban)
- kormányprogram, ehhez tartozó beszámolók, stb. (pali bácsi utánanéző a történeti hivatalban vagy levéltárban)
- Honeywell-Bull adatlapja
- van-e esetleg vmilyen forrásmunka a 30-as évekről, gépi adatfeldolgozásról? IBM kft.
- működött a 30as években

1.2.10 Javasolt interjúalanyok

- 1.